

Közlemény a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 2018. szeptemberi módosításáról

A szakmai tapasztalatok és a felmerült egyéb módosítási igények alapján 2018 szeptemberében módosításra került a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet. A támogatást igénylőket és a kedvezményezetteket érintő legfontosabb módosítások a következők:

1) a költségnövekmény lehetséges finanszírozási forrásának vizsgálatára vonatkozó kötelezettség előírása, a költségnövekmény támogatása érdekében készített előterjesztés tartalmi követelményeinek meghatározása, az igazságügyi szakértő bevonása lehetséges időpontjának rögzítése

Az egyes, európai uniós forrásból finanszírozott projektek tervezése, megvalósítása során előfordulhat, hogy változik a konkrét projekt műszaki tartalma, költségvetése. Az adott projekt sikeres megvalósítása érdekében az így kialakult helyzetet kezelni szükséges, figyelemmel a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre.

A 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendeletben rögzített alapelv, hogy a támogatási szerződés módosítása nem irányulhat a támogatási döntésben meghatározott támogatási összegben felüli többlet támogatás biztosítására, kivéve, ha közszféra szervezet esetén a Kormány eltérően dönt. Ezzel a szabállyal összhangban született meg a 17/2017. (II. 1.) Korm. rendelet is, mely az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatósága tekintetében fogalmaz meg további rendelkezéseket.

A költségnövekmények kezelésére irányuló szabályok megalkotásával az a kormányzati és jogalkotói szándék került megfogalmazásra, miszerint az egyes projektek költségvetése növekedését folyamatosan figyelemmel kell kísérni és kontrollálni szükséges mind az adott projekt, mind pedig a fejlesztéspolitikai célok eredményes megvalósítása érdekében.

Fentiekre tekintettel indokolt volt a költségnövekmény támogatására vonatkozó szabályozás felülvizsgálata. Kiemelt szempont volt, hogy a kedvezményezett csak akkor kezdeményezhesse a költségnövekmény hazai költségvetés terhére történő támogatását, ha valóban nem áll rendelkezésre más finanszírozási forrás (pl. ITP-ben megállapított keretösszegben belül szabad forrás, a kedvezményezett részéről nem vonható be további önerő, nincs hitelintézet vagy pénzügyi vállalkozás által nyújtható kedvezményes finanszírozási lehetőség). Ezen lehetőségek vizsgálatát a Kormány döntését kezdeményező előterjesztésben be kell mutatni.

Fontos változás, hogy az irányító hatóság már a költségnövekmény támogatására irányuló igény benyújtását követően jogosult kezdeményezni az igazságügyi szakértő megbízását.

2) a költségnövekmény kezelése a jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén történhet a műszaki-szakmai tartalom változtatásával

Szabályozásra került, hogy nem minősül a műszaki-szakmai tartalom csökkentésének, ha a projekt eredményessége szempontjából meghatározó tulajdonságának elérését szolgáló tevékenység megvalósítása érdekében bekövetkezett költségnövekedés biztosításának céljából

valamely, nem a projekt alapvető célját jelentő tevékenység műszaki-szakmai tartalmának változtatására kerül sor. Fontos kiemelni, hogy ez a szabály kizárólag akkor érvényesülhet, ha az irányító hatóság megítélése szerint a projekt céljai maradéktalanul teljesülnek, a projekt műszaki-szakmai tartalmának módosítása nem érint értékelési szempontot, valamint a projekt vonatkozásában megállapított indikátorok száma, értéke nem csökken.

3) támogatási előleg, szállítói előleg százalékos és összegszerű korlátjának csökkentése, a támogatási előleg visszafizetésére vonatkozó szabályok módosítása

Felülvizsgálatra kerültek a támogatási előlegre és a szállítói előlegre vonatkozó százalékos és összegszerű korlátok. A korábbi 50%-os mérték 25%-ra került csökkentésre, az ehhez kapcsolódó egymilliárd forintos korlát pedig ötszázmillió forintra. K+F esetén a 75%-os mérték 50%-osra csökkent. A kötelezően biztosítandó szállítói előleg vonatkozásában általánosan 30%-os mérték került megállapításra. Fontos változás továbbá, hogy a 116. § (1a) bekezdése szerinti kedvezményezettek esetén korábban előírt százmillió forintos korlát ötvenmillió forintra csökkent.

Figyelemmel a változások jelentőségére, az új szabályokat a módosítás hatálybalépését követően létrejött támogatási jogviszonyokra kell alkalmazni, a szállítói előleg módosított szabályait pedig a módosító rendelet hatálybalépését követően megindítandó közbeszerzési eljárásokra és beszerzésre irányuló eljárásokra.

A támogatási előleg visszafizetésére vonatkozó szabályok módosítása arra irányul, hogy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával nem rendelkező kedvezményezett esetén a kifizetési igénylés benyújtására rendelkezésre álló időtartamon (12 hónap) belül nagyobb összegű (a kifizetett támogatási előleg mértékének 60%-át elérő) kifizetési igénylés kerüljön benyújtásra. Az így módosított szabályokat a módosítás hatálybalépését követően létrejött támogatási jogviszonyokra kell alkalmazni.

4) a Vidékfejlesztési Program esetén a dokumentumok utóellenőrzése kockázatelemzés alapján történik

Az uniós értékhatárokat el nem érő értékű, valamint az építési beruházás, építési koncesszió esetén a háromszázmillió forintot el nem érő értékű közbeszerzési eljárások esetén a támogatást igénylő, illetve a kedvezményezett köteles az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés megküldését követő két munkanapon belül megküldeni a közbeszerzési eljárás során keletkezett összes dokumentumot és a közbeszerzési szabályzatot – jogorvoslati eljárás esetén a KDB döntését tartalmazó dokumentumot is – az irányító hatóság részére.

A korábban hatályos szabályok szerint az irányító hatóság a dokumentumokat közbeszerzési-jogi, támogathatósági, elszámolhatósági, valamint műszaki szempontú utóellenőrzésnek vetette alá.

Kidolgozásra került egy olyan, a fentiekől eltérő szabály, mely szerint a Vidékfejlesztési Program tekintetében az irányító hatóság kizárólag a kockázatelemzéssel kiválasztott projektek vonatkozásában megküldött dokumentumokat veti alá közbeszerzési-jogi, támogathatósági, elszámolhatósági, valamint műszaki szempontú utóellenőrzésnek.

5) a kockázatelemzés alapján lefolytatott helyszíni ellenőrzés nem a projekt pénzügyi befejezéséhez igazodik, hanem a záró kifizetési igénylés jóváhagyásához

A korábban hatályos szabályok értelmében a helyszíni ellenőrzéseket a projekt pénzügyi befejezését megelőzően volt szükséges elvégezni. A projekt pénzügyi befejezésének az minősül, ha a projekt fizikai befejezése megtörtént, valamint a projektmegvalósítás során keletkezett elszámoló bizonylatok – szállítói kifizetés esetén az előírt önrész szállítók részére történő – kiegyenlítése megtörtént. Ez tehát az irányító hatóság által előre nem látható időpont. Erre tekintettel indokolt volt a jogszabályban a helyszíni ellenőrzések vonatkozásában egy olyan időpont (záró kifizetési igénylés jóváhagyása) meghatározása, mely alapján az irányító hatóság megalapozottan tudja tervezni a szükséges helyszíni ellenőrzéseket.

6) a piaci ár alátámasztására vonatkozó szabályozás felülvizsgálata

A piaci ár alátámasztására vonatkozó szabályozás célja a hatékony, eredményes és felelős gazdálkodás biztosítása, a kedvezményezettek és az intézményrendszer számára a lehető legkisebb adminisztrációs teher előírásával. Tekintettel a jelenlegi programozási időszak eddigi projektmegvalósítási, illetve ellenőrzési tapasztalataira, indokolt volt a korábbi szabályozás felülvizsgálata.

A módosítás a következőkre irányult:

- a) Azon szerződések esetén, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a 100 000 forintot, a kedvezményezett részéről nem szükséges a piaci ár alátámasztása.
- b) Az irányító hatóság vezetője a piaci ár alátámasztásától egyedi döntéssel eltekinthet a megbízási jogviszonyban foglalkoztatott természetes személy szellemi tevékenységével kapcsolatban felmerült költség vonatkozásában, 8 órás munkavégzésre vetített 300 000 forintos összeghatárig.
- c) A hárommillió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon szerződéseinek esetén, amelyek elszámolható összköltsége 100 000-300 000 forint közötti összeg, a szokásos piaci árnak való megfelelés árajánlattal nem igazolható. Ezen esetekben a piaci árnak való megfelelés más módon bizonyítandó, illetve ellenőrizendő.

Az új szabályokat csak a módosítás hatálybalépését követően benyújtott kifizetési igénylésekre kell alkalmazni.

7) a dokumentumok ellenőrzése vonatkozásában határidő megállapítása arra az esetre, ha a kifizetési igénylés alapján támogatás folyósítására nem kerül sor vagy, ha a kedvezményezett önálló szakmai beszámolót nyújt be

A támogatás kifizetésére irányuló kifizetési igénylés ellenőrzése részletesen szabályozva van, ide értve a támogatás kifizetésére rendelkezésre álló határidőt is. Ugyanakkor a projektek megvalósítása során lehetőség van önálló szakmai beszámoló benyújtására, valamint olyan kifizetési igénylések benyújtására, amelyek nem támogatás igénylésére irányulnak, hanem

kizárólag előleg vagy halasztott önerő elszámolását tartalmazzák. Ez utóbbiak ellenőrzésére vonatkozóan a jogszabály korábban nem tartalmazott határidőt. A módosítás értelmében, ha a kifizetési igénylés alapján támogatás folyósítására nem kerül sor, a dokumentumok ellenőrzése vonatkozásában a támogatási igényt tartalmazó kifizetési igénylésekre vonatkozó határidők az irányadók, az önálló szakmai beszámoló ellenőrzésére a dokumentumok beérkezésétől számított 30 nap áll rendelkezésre.

8) a műszaki ellenőri szolgáltatás vonatkozásában megállapított költségkorlát nem vonatkozik a FIDIC mérnökre

Az infrastrukturális projektek keretében a műszaki ellenőri és a FIDIC mérnöki tevékenység szoros kapcsolatban állnak egymással, számos alkalommal a támogatási szerződésben közös költség soron szerepelnek. Előfordul olyan eset is, hogy nem külön-külön kerül megkötésre vállalkozási szerződés a két feladatra, hanem egy szerződés alapján kerül elszámolásra, amely szerződésben jól elkülöníthető módon szerepel a feladat és az annak teljesítéséért járó szerződéses összeg.

Pontosításra került, hogy a műszaki ellenőri szolgáltatás tekintetében megállapított százalékos korlát nem vonatkozik a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeire.

9) a nagyprojekt tekintetében a támogatási kérelem átdolgozására és előterjesztésére irányadó szabályok felülvizsgálata

A korábbi jogszabályi rendelkezések értelmében, ha egy projekt teljes elszámolható költsége meghaladja az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint a nagyprojekt értékhatárát, a támogatási döntés meghozatalát követően az irányító hatóság e tárgyban előterjesztést állít össze és azt megküldi az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter részére. Az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter az előterjesztést az FKB részére előterjeszti. Az FKB javaslatot tesz a Kormány részére. A támogatási kérelem a Kormány döntését követően küldhető meg az Európai Bizottság részére.

Az Európai Bizottság a befogadott dokumentumokhoz kiegészítő információkat kérhet, de lehetősége van a projektjavaslat módosítását is kezdeményezni.

A módosítási javaslatok vizsgálatát követően az irányító hatóságnak ismételten az FKB és a Kormány döntését kell kérnie a módosítási kérelem elfogadása tárgyában.

A módosított szabályok alapján csak akkor kell a Kormány ismételt döntését kérni, ha a támogatási kérelem átdolgozását követően a projekt elszámolható költsége az éves fejlesztési keret szerinti indikatív összegtől 5%-os mértéket meghaladóan eltér vagy megváltozik a projekt alapvető célja, tartalma. Ebben az esetben az irányító hatóság a Kormány döntését követően küldi meg a módosított támogatási kérelmet az Európai Bizottság részére.

10) szakaszolt nagyprojektekre nem terjed ki az a szabály, mely szerint az építési beruházás tárgyú közbeszerzési szerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás akkor indítható meg, ha a műszaki leírás kivitelezési dokumentáció szinten kidolgozott

A 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet korábban hatályos szövege alapján nagyprojekt esetén az építési beruházás tárgyú közbeszerzési szerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás akkor indítható meg, ha a műszaki leírás kivitelezési dokumentáció szinten kidolgozott. A gyakorlati, szakmai tapasztalatok alapján e szabály alkalmazása alól indokolt volt kivenni a szakaszolt nagyprojekteket.

11) az elszámolható projekt költségek vonatkozásában megállapított százalékos korlát a projektmegvalósítás befejezésekor projektszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költségtípusokra megállapított összeg nem növekedhet

A jogszabály több ponton szabályozza a projektek összköltségének csökkenése esetén a belső korlátok betartásával kapcsolatos rendelkezéseket. A korábban hatályos szabályozás szerint a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendeletet 5. melléklet 3.12.1. pontjában foglalt táblázatban szereplő százalékos korlát a projekt megvalósításakor projektszintű megtakarítás eredményeként sem volt átléphető. Tekintettel arra, hogy a projektmegvalósítás végén elérendő költségmegtakarítás mind nemzetgazdasági szempontból, mind pedig a kedvezményezett szempontjából is kívánatos, a jogszabály módosítása a projektmegvalósítás végén kimutatható költségmegtakarítás esetére a költségkorlát-túllépés tilalmát feloldotta, azzal a feltétellel, hogy a műszaki-szakmai tartalom nem csökkenhet.

12) belföldi szállás esetén vendég-éjszakánként egységesen legfeljebb bruttó 15 000 forint szállásköltség számolható el

A korábban hatályos szabályzás rögzítette a szállásköltségek elszámolása esetén vendég-éjszakánként elszámolható bruttó költségeket. Belföldi szállás esetén ezek az összegek turisztikai régióként eltértek. Az adminisztratív terhek csökkentése érdekében javaslat fogalmazódott meg arra vonatkozóan, hogy – a külföldi szállásköltségekhez hasonlóan – a belföldi szállások esetén egységesen kerüljön meghatározásra a vendégéjszakánként elszámolható szállásköltség mértéke. A módosítás ennek megfelelően egységes, 15 000 forintos elszámolható szállásköltséget vezetett be a belföldi szállások esetén is.

Az új szabályokat csak a módosító rendelet hatálybalépését követően megindítandó közbeszerzési eljárásokra és beszerzésre irányuló eljárásokra kell alkalmazni.